

גליון שיחת חברים

מימי הנחל

יו"ר ע"י

איחוד האברכים הצעירים דחסידי ברסלב ירושלים
שע"י "מורשת הנחל"

ערב ראש השנה תשע"ב

גליון ג'

נקודת החבר

איתמר לייפער

"מירושלים עיר הקודש לאומן ראש השנה"

המשיח, והגם שר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל השיג ברוח קדשו "שדור רביעי ישובו הנח" - שקודם ביאת משיח יהיו אנ"ש בא", מ"מ פעם בשנה לכה"פ יוצאים מא"י לברר הניצוצות שזה צריך להיעשות "ע"י צדיקי אמת ואנשיו עד שיבא משיח צדקינו".

...

והזמן לזה הוא דייקא בר"ה כמבואר בלקו"ה (הלכות תפלת ערבית ה"ד, אות י"ג) וז"ל: "וע"כ באמת ענין זה הוא נפלאות תמים דעים, מאחר שא"א להמשיך האור כי אם ע"י כלים, וא"א לעשות כלים כי אם ע"י המשכת האור משם, א"כ מהיכן ההתחלה לעסוק בתיקון זה, וע"כ באמת ענין ר"ה הוא נפלא ונעלם מאוד, כפי אשר הבנו מדברי רבינו"ל גודל עצם גדולת ר"ה שאמר שכל עסקו הוא ר"ה וכו'" עכ"ל, עכ"פ רואים מכאן שענין זה שנעשה ע"י נסיעה לחו"ל וחזרה לא"י נעשה ע"י רבינו"ל בר"ה שלו באומן, ולפי"ז מובן קצת מרחוק השגחת השי"ת שבעקבתא דמשיחא יוצאים חסידי ברסלב לחו"ל לאומן על ראש השנה, והולכים שם על ציון רבינו"ל 'שהוא חפר ומצא שורש קדושת א"י' (כמו"ש במכתבי מוהר"נ מטולטשין מכתב ה'), ועל ידו מבררין הניצוצות שבחו"ל ונתתקני הכלים לקבל אור של א"י, וגם מקבלים שם העינים להסתכל בכל מקום בעולם ולהמשיך שם קדושת א"י "וע"כ נחוסף אור גדול בא"י בעצמה יותר ויותר" (כמו"ש בלקו"ה, הלכות ברהמ"ז ה"ד, אות י"א, ע"ש).

ה' יזכינו כולנו לנסוע לאומן ר"ה "איש בל יעדר" ונזכה להמשיך שם התיקונים של רבינו"ל, עד אשר נזכה לביאת משיח צדקינו ובנין ביהמ"ק בב"א.

ר' נתן זצוק"ל כותב בחיי מוהר"ן (אות ת"ו) בזה"ל: "וגם אז למדנו שרצונו חזק להיות אצלו באומן על ר"ה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאיין דבר גדול מזה" עכ"ל.

חשבנו לומר איזה רמז, מדוע סיבב הבורא יתברך שחסידי ברסלב הדרים בא"י יוצאים על ר"ה מא"י לחו"ל, ונוסעים לעיר אומן שרבינו"ל אמר שהוא "הקצה וסוף של ישראל במקום שגבול ישראל כלה" (חיי מוהר"ן קצ"ה). הגם שר' אברהם ב"ר נחמן זצ"ל כותב (תפלת ראבר"ן, תפילה ו'): "ש'אומן אין לקרותו בשם ודאי חו"ל" (כנראה מפני שקדושת הציון מתפשטת בכל העיר), מ"מ בשורש הרי זה מקום של סוף וקצה של קדושת ישראל, ועוד שר"ה של רבינו הוא הזמן שממשיכין ה'עניי ה'" שע"י מומשיכין קדושת א"י בכל מקום שמסתכלין כמו"ש בתורה מ' תנינא, ומדוע סיבב השי"ת שדייקא אז יסעו לחו"ל.

ויו"ל ע"פ מה שכתוב בלקו"ה הלכות תפלת ערבית ה"ד (אות ל"ג בסופו) וז"ל: "וע"כ מסבב השי"ת שבכל דור ודור הולכים בני"א"י וחוזרים, כי עכשיו קודם ביאת משיח א"א לברר הניצוצות כי אם ע"י בחינה זאת שהולכים לא"י וחוזרים כדי לברר הניצוצות הנשארים שא"א לבררם כי אם ע"י שהולכים תחלה לא"י וחוזרים משם וכו"ל, וזה נעשה בכל דור ודור ע"י הצדיקים האמיתיים "ואנשיו"

עד שיבא משיח צדקינו ויגמור הברור בשלמות, ואז נשוב לארצנו ונשב שם לעולם וכו' עכ"ל, ע"ש ההסבר באריכות שא"א לקבל אור של א"י אלא ע"י עשיית כלים, ועיקר עשיית כלים הוא ע"י ברור הניצוצות שבחו"ל ועיקר ברור הניצוצות הוא ע"י אור א"י, אך קשה מהיכן ההתחלה, ע"כ צריכין לנסוע במס"נ ולחזור, ולחזור ולנסוע עד ביאת

דבר האיחוד

שלשה היו הזוקה!

הגליון השלישי כבר נקרא על ידכם, ואיתו עמו הגנו נתאחדים יותר ויותר, בפרט כשמתכוננים כבר אל ה'ראש השנה של רבינו' שם נתאחד ברבוי הבתים שלא ניתן לשער, בצילוי של רבינו הק' והנורא.

בסעודת ראש חודש שהתקיימה בר"ה אלול נתרשנו ושמחנו מאד, כשהשתתפו יותר משבעים אברכים, סביב שולחנות ערוכים בטוב טעם, ונתאחדו ונתחזקו יחד.

בהמשך נשמע דיבורים נפלאים מאת האברך שמואל נחמן גודלסקי בגודל מעלת האחדות וה'חבורה', ועל מטרת ה'איחוד' ופעולותיו.

כן שמענו שיחה מיוחדת מאת ר' ישראל מאיר ברנר הי"ו דיבורי התחזקות והתעוררות על ימי ר"ה הק' הקרבים ובאים, ועל הקיבוץ הקדוש באומן.

מברכים אנו את כל האברכים היקרים בברכת כתיבה וחתימה טובה בספרן של צדיקים אמיתיים, ושנת גאולה וישועה, בביאת גואל צדק בב"א.

העורך

סיפורי התקרבות

במקור זה נביא בעזה"ת 'ספורי התקרבות' ממקורבים חדשים גם ישנים, ואנו תפילה שנוכה כולנו להיכנס יחדיו ב'חדר של רבינו' ולקיים את כל אשר יצוה בתמימות.

בגילי, כמובן שילד בגילי לא צריך לעשות שעה שלימה אלא אפילו כמה דקות חשוב ויקר מאד. ומאז זכיתי מפעם לפעם לקיים זאת בפשיטות (כי הייתי רחוק מלעשות זאת בקביעות) בכל זאת זכיתי הרבה פעמים לחטוף התבודדות. [דרך אגב רואים מזה כמה חשוב ויקר לקרב ולדבר בעבודת ה' גם עם ילדים לפי מדרגתם, כי כל דיבור שאומרים לילד נחקק בלבו מאד, ויכולים ממש לכוון את דרכו לעבודת ה' לכל ימי חייו, ועיין בחי"מ (סעיף ת"צ) איך שרבינו ז"ל היה מתעסק לדבר בעבודת ה' גם עם ילדים קטנים עיי"ש]

בר"ה תשנ"א זכיתי בפעם הראשונה בחיי להתפלל בקיבוץ אנ"ש במירון יחד עם אמור"ר שיחי', ואעפ"י שהיה לי קצת קושי כי לא הייתי רגיל להתפלל כל כך באריכות, בכל זאת זכיתי להרגיש את החיות והנעימות של התפלה של אנ"ש, במיוחד חקוק בזכרוני שעמדתי במוסף ליד הש"ץ הרה"ח ר' אפרים קעניג שליט"א והבטתי בפניו וראיתי את התרפקותו בתפלה וכו', וממש במשך כל השנה הייתי מלא חיות מהתפילות של ר"ה עד שכבר התנגעתי מאד לר"ה הבא לבא ולהיות שוב בקיבוץ של אנ"ש, אך לצערי הרב בשנה שאחרי זה נצבר ממני לנסוע לקיבוץ אנ"ש ונשאיתי בר"ה בב"ב, ובמשך כל ראש השנה בכל קטע בתפילה ניגנתי לעצמי את הניגונים והתנועות של אנ"ש והיה לי געגועים גדולים מאד לזכות שוב להיות ר"ה אצל אנ"ש, וב"ה שזכיתי בר"ה של שנת תשנ"ג אחרי שנהייתי 'בר מצוה' לבוא שוב לקיבוץ אנ"ש בירושלים וזה היה לי ממש כמוצא שלל רב, אמנם בליבי כבר נכספתי מאד מאד לנסוע לציון רבינו הק'.

בחודש אלול תשנ"ב זכיתי להכנס ללמוד בישיבה הקדושה 'ישיבת ברסלב' בני ברק ושם זכיתי במשך השנים לקבל את עיקר החינוך בהתקרבות לרבינו, ההליכה בדרכיו וקיום עצותיו הקדושים, בפרט מה שזכיתי לקבל מהמשפיעים בישיבה ר' נתן שפירא, ר' אברהם יצחק כרמל ור' נתן ליברמנט ועוד מאנ"ש ובכל זה יש הרבה מה לספר ולהאריך אך קצרה היריעה ואפס הפנאי.

עוד בילדותי עיינתי פעם בהקדמה של תיקון הכללי בסיפור של התגלות ה'תיקון הכללי', וראיתי מה שכתוב שם איך שרבינו הבטיח בהבטחה נוראה כזאת למי שיבא על ציונו הק', ומאז נכסף ליבי מאד מאד לנסוע לציון רבינו הק', במציאות לא היה נראה כלל בר השגה אך בכל זאת מכיוון שראיתי בספרי רבינו הק' בגודל מעלת התפלה ואיך שכל תפלה פועלת התחלתי להתפלל על זה, ובכל הזדמנות שהייתי עושה התבודדות הייתי מבקש על זה, בפרט מאז שנכנסתי בישיבה הק' באלול תשנ"ב וקודם ר"ה היה בישיבה כזה התעוררות לקראת הנסיעה הק' לר"ה ולצערי עדיין לא זכיתי אז לנסוע, אבל בליבי כבר בער הרצון והחשק מאד ולקחתי את עצמי יותר ויותר להתפלל ולבקש על זה שאזכה לנסוע לרבינו ולזכות לתיקון נפשי, וגם התחלתי לעשות השתדלות ואספתי וחסכתי כל פרוטה שהגיעה לידי (אספתי אפילו מטבעות של חמש אגורות...) ובמשך השנה ההיא - תשנ"ג - הצלחתי בעזרת ה' לצבור סכום יפה, אבל זה היה עדיין רחוק מהסכום שהייתי צריך ולא ידעתי מאין יבא עזרי, ובכל זאת לא התייאשתי והמשכתי להפציר בתפלה ובתחנונים עד שזכיתי בישיבת ה' באותו השנה לנסוע לר"ה תשנ"ד בפעם הראשונה.

איי! איי! איי! קשה לי מאד לתאר את ההתרגשות העצומה שהיה לי כשנכנסתי בפעם הראשונה לחצר הציון הק', איך שאמרתי את התיקון הכללי על הציון, ממש אינני יכול לתאר זאת על הכתב, ברוך הוא וברוך שמו על כל מה שזכינו, השי"ת יעזרנו שנוכה בכל יום להיות מקורבים חדשים לרבינו ושנוכה לעבדו ית' בלבב שלם ונוכה להתגלות כבודו ית' בבית משיח צדקינו בב"א.

אעלה על הכתב את סיפור התקרבותי לדרך רבינו ז"ע. ואעפ"י שאליבא דאמת אני רחוק מאד מלהיות מקורב לרבינו, אעפ"י טוב להודות לה' על עצם זה שזכינו לדעת מרבינו ודרכו הקדוש ולהיקראות על שמו, ולהשתדל לפי ערכנו לקיים את עצותיו הקדושים שאפילו הנקודה הכי קטנה מה שאנחנו זוכים לגעת בענין רבינו זה רווח עצום ותיקון גדול לנפש, כמו שהיה אומר הרה"ח ר' אליהו חיים רוזין ז"ל שהעסק של רבינו זה כל כך גדול שאפילו אחוז אחד זה רווחים עצומים.

אאמו"ר שיחי' בצעירותו היה תקופה מסוימת קשור מאד עם הרה"ח ר' גדליה אהרן קעניג ז"ל, וכן עם אנ"ש בב"ב-ב עיר מגוריו, ואפילו שלמעשה בהמשך הוא בחר בדרך אחרת אבל תמיד היה לו הרגשה חמה לדרך רבינו ואנ"ש, ובילדותי שמעתי ממנו כמה פעמים בשבב אנ"ש איך שתפילתם הוא במתינות ובחיות וכו', ומפעם לפעם היינו נכנסים לאיזשהו תפלה לביהמ"ד "כולל ברסלב" בב"ב וזכורני איך שהייתי מרגיש את המתקיות והחיות שבתפילת אנ"ש עם הקולות והמחיות כפיים והריקודים שאחרי התפילה, ופעם אחת הגענו לשם במוצ"ק לתפילת ערבית בימי ספירת העומר, ונתעוררתי מאד מה'ספירה' של אנ"ש כי לא ראיתי אף פעם שעושים כזה עסק מספירת העומר.

כשהייתי ילד בן עשר בשנת תשמ"ט היה לי חשק חזק מאד להתפלל בשבת במנין 'ותיקין', ואמו"ר שיחי' אמר שאם מתפללים ותיקין כדאי ללכת להתפלל בברסלב, כי שם לא חוטפים את התפלה במהירות כדי להספיק את ה'נץ' אלא מתחילים את התפלה בשעה מוקדמת, ואז התחלנו להתפלל בקביעות מידי שבת בשבתו במנין ותיקין של אנ"ש, וממש אני יכול להעלות על הכתב איזה הרגשת חיות ומתקיות זכיתי להרגיש שם בתפלה, ואח"כ באמירת התיקון הכללי וסיפ"מ, במיוחד חקוק בזכרוני תפילתו של ר' משה שור שיחי', שהיה ש"ץ קבוע בתפילת שחרית, והתפלל בזכו נעימות והתעוררות שעורר את לבי מאד, כן זכורני תפילתו של הר"ר אברהם יצחק מערמלשטיין ה"ו-שמקומי בביהכ"נ היה ממש על ידו- שהיה מתפלל בזכו התעוררות ו'ברען', בפרט ב'קבלת שבת' שהיה מתפלל ממש כיורה רותחת. ואכן כעבור תקופה קצרה החלנו להתפלל כל התפילות של שבת עם אנ"ש.

וכל זה משך אותי מאד להתקרב לדרך רבינו, וגם זכיתי ללמוד קצת ספרי רבינו וליכי נמשך לזה מאד ורציתי מאד ללכת בדרך רבינו. בשבת אחת אחרי אמירת 'תקון הכללי' דפדפתי קצת בתיקון הכללי ומצאתי שם את הסדר היום של ר' יצחק ברייטער זצ"ל וממש אורו עיני ושמתתי על זה כמוצא שלל רב, קראתי בו והשתדלתי לקיים כמה שיוכלתי, כן התחלתי באותו זמן להשתתף בחברה 'שלוש סעודות' לנערים שהתקיים שם בכולל, ובכל שבוע היה אחד מחשובי אנ"ש ה"ה ר' אליהו גודלביסקי שיחי' נותן לנו שיעור התעוררות מתובל בהרבה התחזקות, והדיבורים שלו הבעירו את לבי מאד מאד לעבודת ה', וזכורני איך שבכל שבוע אחרי של"ס ה'מעריב' היה נראה אחרת לגמרי בכח הדיבורים ששמעתי בשל"ס, וממש כל השבוע חיכיתי לזה, ונקשרתי מאד להאברך הנ"ל שהיה מוסר את השיעור, וכן עם עוד כמה אברכים מאנ"ש והייתי שואל מהם הרבה דברים בדרך רבינו, וזכיתי לקבל מהם הרבה מאד ב"ה, ועד היום אני זוכר הרבה דיבורים שזכיתי לשמוע מהם אז.

גם קראתי הרבה באותו תקופה את הספרים 'אוצר יראת שמים' וזה החדיר בי באופן חזק את גדלותו של רבינו, וגם הבהיר לי הרבה דברים בדרך רבינו, זכורני שבאותה תקופה כשראיתי בספרי רבינו את כל מה שכתוב על 'התבודדות' נתפס אצלי בתור עבודה גבוהה מאד שלא שייך אלי, עד שפעם אחת דברתי עם אחד האברכים מאנ"ש על כך והוא הסביר לי היטב באריכות איך שזה דבר השייך לכל אחד ואחד גם לילד

הקיבוץ הקדוש

ר' נחמיה חשין הי"ו

אשרינו שזכינו להתקרב לרבינו

הר הקדוש אומנה אשר לב מי לא יתרגש ונהפך לב האבן ללב בשר נוכח ההרהורי תשובה ובכיות והרטות הנשמעים שמה בערב יום הרת עולם כיורה רותחת ממש כאשר יעידון כל באי המקום ועיין במכתבי רבי יצחק בן מוהרנ"ת ז"ל בסוף עלים לתרופה היאך המשיך את הרשימו דקדושה בקבעו את מושבו בארץ ישראל והתקשר כל פעם עם ציון רבינו הק' בעמדו על ציוני התנאים הקדו' בצפת ומירון וצייר לעצמו כאילו עומד שם וכו' אשר מזה נוכל להבין קצת מרחוק את גודל כח ציוני הק' כל חד כפום מה דמשער בלביה ולהמשיך את הרשימו לכל השנה. ולגבי סליחות וזכר ברית בקיבוץ אנ"ש באומין לאחר הסתלקותו יצא הדבר מפורש ביותר מפי מוהרנ"ת אודות אנשי טעפליק שבאו לר"ה ולא לערב ר"ה הפטיר מוהרנ"ת לעומתם "איידער אזא ראש השנה בעסער וואלט גיווען וויא זיין קומען נישט אינגאנצין" [אם כזה ר"ה יותר טוב היה אם לא היו מגיעים כלל] ונוראין הדברים.

ימי ראש השנה - התפילות, אמירת התורה, ההתקבצות וההתכללות, השמחה הגדולה, אשר כל אלו היו בחיי רבינו והמשיכו במתכונתם לאחר הסתלקותו עד לימינו אנו: התפילות הרי ידועות הן לכל את גודל ההתערורות שישנו אצל הקיבוץ וישנם אנשים השואבים חיות מזה לכל השנה וכאשר מעיד ע"ז מקדמות דנא הרה"ק ממשערין בספרו פרפאות לחכמה וכן בהגהת המעתיק בחיי מוהר"ן על אמרתו אם להתפלל או שלא להתפלל (ר"ל שלא להתפלל בכונה כראוי) אך ורק שתהיו אצלי על ראש השנה יהיה איך שיהיה ומוסיף שם בזה"ל ובאמת כל דברים אלו הנ"ל הם רק דמיונות ופתיים של הבעל דבר, כי תודה לאל נראה בחוש שע"פ הרוב מתפללין יותר בכונה בכלל הקבוץ הקדוש על ר"ה, ממה שהיה מתפלל בביתו. וכן מקובל אצל אנ"ש על שעת התחלת תפילת שחרית בקיבוץ שהינה מימות רבינו ללא שינוי ואפילו בשעת מלחמה שרצו אז רבני העיר אומין שכולם יתפללו כותיקין לא הסכים לכך החסיד רבי שמשון ברסקי ז"ל בשום פנים ואופן לשנות את זמן וסדר התפילה אצל הקיבוץ הקדוש באומין בהסתמכו שאל לנו להתערב בענייני רבינו ואנו סמוכים על כוחו של אותו זקן. וכן מקובל על הרה"ק ממשערין שהתפלל לבדו גם בר"ה כותיקין אבל בתפלת שמונה עשרה האריך כו"כ שעות עד שהשתווה עם כלל הקיבוץ הק' של אנ"ש והחסיד הרלו"צ בנדר ז"ל בספרו את זה הסיפור האחרון שאל אותו אחד השומעים מדוע לא עשה הרב ממשערין מניין לתפילת שחרית כותיקין הפסיקו הרלו"צ ובי בר"ה עושים מניין בנפרד ??? וידוע הסיפור שאחד מגדולי תלמידי רבינו הרה"ק רבי יודיל ממעדודיוקע ז"ל אמר שהיה יכול להראות באצבעו היכן רבינו נמצא אתנו כאשר אמר שהוא יירד מלמעלה מהיכלות העליונים להשתתף עמנו, אלא משום אחד שאינו ראוי לכך נמנע מעשות זאת ברבים.

אמירת התורה בליל ב' דראש השנה, באבניה ברזל מביא שכל התורות קודם שרצה רבינו זצוק"ל לומר תורה צוה לאנ"ש שיתפללו מנחה בכונה גדולה כמו בערב יום כפור ויתודו ובראש השנה היה אומר תורה בין השמשות מיום א' לב'. ואם בכל השנה היה ההכנה לאמירת התורה כנ"ל הרי בוודאי שבר"ה אחר ההכנה דרבה של ער"ה והתפילות של יום א' דר"ה והחצות לילה הראשונה של השנה נגשו אנ"ש לשמיעת התורה בקדושה ובטהרה יתירה וכך נהג הדבר לאחר הסתלקותו שלמדו דברי תורתו ז"ל ברבים והיה זה אחד מיסודות הקיבוץ ומה לנו ראייה יותר מזה שהתלמיד הגדול גאון עוזינו מוהרנ"ת ז"ל בר"ה האחרון בחייו שנת תר"ה לא אמר את ההלכה שחידש

בעמדנו בפתח השנה החדשה הבעל"ט אשר בו הוא הזמן שכל אחד מ ישראל בכלל, והמתנהגים בחסידות בפרט, נגשים אל הקדוש בהתחדשות הבריאה והמלכת הקדוש ברוך הוא עלינו ובהתקרבות לצדיקיו, אשר מהם תוצאות רוח חיים וממנו נקח דרך בעבודתו ית' להתעורר בחיות ושמחה דקדושה, להתכונן כראוי לפני בוא יום הגדול והנורא. שומה עלינו להתבונן ביותר שאת וביתר עז על תפקידינו בשעה זו.

מה רבו רחמי וחסדיו וחבליים נפלו לנו בנעימים, להתחדש בראשית השנה בהתקרבותנו לרבינו הקדוש והנורא זיע"א, אשר הפליג גדולות ונוראות ברום מעלת ערכו של הראש השנה שלו, כמובא בחיי מוהר"ן ערך גודל יקרת ר"ה שלו באריות, ובעוד ערכים עיי"ש ויונעם לך. ונציין בזה כמה קטעים קצרים:

אמר, הראש השנה שלי עולה על הכל. והיה פלא אצלי מאחר שהמקורבים שלי מאמינים לי, ולמה ל א יזהרו כל האנשים המקורבים אלי שיהיו כלם על ר"ה איש ל א יעדר. כי כל ענין שלי הוא רק ראש- השנה.

והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקורב אליו יהיה על ר"ה אצלו, ל א יחסר איש.

ומי שזוכה להיות על ראש-השנה ראוי לו לשמח מאד מאד. "אכלו מעדנים ושתו ממתקים כי חדות ה' היא מעוזכם", וזה נאמר על ר"ה:

ל א מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש-השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש-השנה שלי:

ואמר בקול חזק מעמק הלב ומה אמר לכם אין דבר גדול מזה, הינו מלהיות אצלו על ראש- השנה. ואמר בזו הלשון בקול זיע סגיא "ווי אזוי זאל איך אייך זאגן, קיין גרעסערס דער פון איז נישט פאר האנין. איי אנדערע גוטע וידין זאגן נישט אזוי, איז נאך אקשיא" [מה אמר לכם אין דבר גדול מזה, ואם צדיקים אחרים אינם אומרים כך אז עוד קשיא]

אמר שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה ל א היה באפשר שיהיה להם תיקון בשום אופן, אעפ"כ בראש-השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אע"פ שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל ל א היה יכול לתקנם, אבל בר"ה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש-השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות:

ואכן למשמע קול כרוז גדול זה נזהרו כל חסידיו ברסלב לדורותיהם בראש כל שנה ושנה להתקבץ על ציונו הקדוש אומנה להתפלל עמו יחד ברננה ולצעוק על נפילת המלוכות בכונה, כמובא בחיי מוהר"ן הנ"ל שבערב ר"ה האחרון למדנו אז שרצונו חזק להיות אצלו באומין על ראש-השנה תמיד לאחר הסתלקותו, ושאינו דבר גדול מזה.

ונהגו בכל הפרטים בזה כמו בחיים חיותו כדלהלן: החל מערב ר"ה בסליחות וזכר ברית ובהגשה אל הקדוש פנימה עם פדיון וידידי דברים לפני הצדיק ולאחר הסתלקותו נמשך הדבר באמירת תיקון הכללי ופרושה לצדקה וידידי דברים אצל הציון הקדוש, וכן נוהגין אנ"ש ליתן על פדיון ע"פ המובא בשיחות הר"ן (ריד) ערב ר"ה ראוי ליתן על פדיון.

והנה התבטאות רביה"ק אודות הערב ר"ה אצלו אשר צדיקים אחרים היו מאחלים לעצמם אווירה כזו בר"ה עדיין מורגשת בחוש אל הבאים אל

באותה עת על דברי תורה של רבינו"ל מחמת שראה שישנם אנשים שכבר באים רק לשמוע את התורה שלו ולכן נהג ע"פ הוראת שעה בנמקו את הדבר כדי להראות לרבים שהקבוצה הזו נמשך לדורות ולא רק התקבצות לשמיעת תורה גרידא כבשאר זמני השנה ולולי טעם זה לא היה מונע עצמו כלל וכלל מלומר תורה ברבים בליל ב' דר"ה. וכאן המקום להוסיף התבטאותו של החסיד רבי שמואל שפירא ז"ל על ליל ב' דר"ה אשר הינו הלילה הקשה ביותר במעגל השנה לקימת חצות היום והאריכו בלימוד תורת רבינו הק' ברבים וביריקודי שמחה ולמחרת לא ישנים ביום מחמת ר"ה והיו עייפים מיום א', וגם שעון המעורר לא היה אז על בטריות רק היו מכוונים אותו על קפיץ וכבר אזל כוח המכריח בצלצול המעורר לקימת חצות הלילה הראשונה של השנה.

ההתקבצות וההתכללות, בחי"מ (נסיעתו ושיבתו באומין, לד) באומין קודם ר"ה האחרון היה מספר עם אנשים שלו מענין הסתלקותו, וכו' אז ספרו אנשיו עמו והיו מתאנחים מאד כי מה נעשה ועל מי יעזב אותנו. והשיב רק אתם תחזיקו עצמכם ביחד, אז תהיו אנשים כשרים. ול א כשרים בלבד אלא אפלו צדיקים וטובים תהיו. כי השם יתברך יעזר לי בודאי שיהיה כרצוני כאשר רציתי מכבר, כי בעזרת השם גמירתי ואגמור כרצוני בודאי [בעזרת השם איך האב אויס גיפירט אין וועל אויס פירן]. ואמר שכל מי שייגע ויתחבר לאחד מאנ"ש בודאי יהיה איש כשר באמת, ול א איש כשר בלבד אלא אפלו צדיק גמור כמו שאני רוצה. ובר"ה האחרון שלא בא לקבוצה אחד מגדולי תלמידיו הרב רבי אהרן ז"ל הרב דברסלב אשר רבינו יצא מגדרו להשתמש בזכות אבות כדי להביאו לשמש ברבנות עיר ברסלב והיה עוד אחד מאנ"ש שלא הגיע לקבוצה שמו היה משה ויש אומרים ששמו היה בערלע שהיה מוויניצע, הפטיר אז רבנו ואמר בצער: "אהרלע איז נישט דא און משה איז נישט דא" [אהרן לא נמצא ומשה לא נמצא], אע"פ שזה השני היה איש פשוט מאד אעפ"כ הדגיש רבנו בצער את חסרוננו שלא בא לקבוצה. כי הלא ידוע גודל הצירופים של הבתים הנעשים כשנתוסף נפש אחת להקבוצה עד כדי כך שאנ"ש אמרו שמי יודע אם רבי אהרן ז"ל היה נשאר באומין או להקבוצה אולי היה רבינו מאריך ימים ע"פ המובא בתו' ח' וזה בחי' וכל יאמר שכן חליתי כי ע"י שנתוסף שכן, ע"י נצולין מהחולאת כנ"ל, כי העם הישב בה נשוא עוון-כי ע"י השכן נתרבה התפלה, ואזי הוא בחינת נשיאות עון כנ"ל, ועי"ז בא רפואה, ונתבטל החולאת.

ולהשלמת הענין והבנת הדברים באופן מעשי כדאי לצטט כאן קטע מהרב מטשערין בספרו פל"ח על התורה הנ"ל סעיף כ"ד וזה ג"כ בחי' מה שהזכרנו לעיל שהזהיר לאנ"ש שיהיוקו עצמן ביחד וכו', כי אע"פ שעיקר תיקון נפשות ישראל תלוי רק בהצדיק האמת הבעל כח הגדול הנ"ל, אעפ"כ גם עיקר כח הצדיק תלוי בקדושת הקבוצה של ישראל כמאמר"ל כלום נתתי לך גדולה אלא בשביל ישראל, וכמבואר גם במאמר לשמש סימן מ"ט בליקוטי ח"א ובסימן קס"ו כשהעולם אצל הצדיק וכו' בפרט זה העסק שצריך לעסוק בתיקון נפשותם בעצמם, שצריכין לזה איזה אתעוררת דלתתא גם מהם עצמם עכ"פ, שהוא ע"י מה שבאין אל הצדיק בכדי שישתדל בטובת נפשם, והעיקר הוא ע"י מעלת הקבוצה שמתקבצין הרבה נפשות ביחד שע"י נתרבין הצירופין והבתים מאד, עד שגם הנפשות הנשפכין בראש כל חוצות ח"ו נכללין גם כן בהבתים הנ"ל ומקבלין תיקון כמבואר לעיל בשיחתו הקדוש ועיקר ריבוי הצירופין הוא ע"י שמהיוקין עצמן ביחד שאז הם בחי' תיבה אחת של הרבה אותיות שנצטרפין ממנה צירופין הרבה מאד כנ"ל, משא"כ אם היו אלו האותיות מתחלקין לכמה תיבות קטנות, שאזי לא היה ריבוי צירופים כ"כ כמו למשל שתי תיבות של שלש אותיות אזי יש ששה צירופים לכל תיבה ולא יותר, אבל תיבה אחת של ששה אותיות אזי יש לה תש"ך צירופים כנ"ל ומוזה תבין מעלת האחדות של רבים מישראל וע"כ כשיהיוקו עצמם ביחד ויהיו נקראים על שמו ז"ל, אזי נבקל לו יותר גם אחר הסתלקותו ז"ל להשתדל בתיקון נפשותם עד שיהיו אנשים כשרים וצדיקים כנ"ל.

וישנם עוד קטעים על גודל ההתקבצות בספרו פל"ח ואבהמ"ל ונעתיק כמה לשונות קצרים, בתו' ס"א כותב בזה"ל וזה מובן ממילא שגם ענין הנסיעה על ראש השנה לצדיקים היה דעתו ז"ל ג"כ על ענין הנסיעה שנוסעין כל אנ"ש בכל שנה לאומין להשתטח על קברו הקדוש, ולהרבות שם בתחנונים בכל ערב ר"ה, ואחר כך מתפללין כל הקבוצה הקדוש הזה ביחד בראש השנה (בבית הכנסת הגדול והקדוש שנקרא על שמו ז"ל) בכלליות גדול ובאחדות רב ואבהה רבה ועצומה מאוד כל החברים זה לזה ממש, כולם בלב אחד כאיש אחד ובהתקשרות גדול לכל הצדיקי אמת ובפרט לכח זכות הגדול והנורא של רבינו ז"ל, ... והחוש מעיד שענין זה של הקבוצה שמתקבצין כלל אנ"ש על ר"ה לאומין, זהו עיקר הכלליות וקשר האחדות של כל אנ"ש בקשר אחד, ורק בזה אנו מקיימין רצונו ז"ל להיות מחזיקים את עצמם כלל אנ"ש בקשר אחד באהבה ואחדות כנ"ל, ורק עי"ז עיקר קיום הארת השארתו הקדושה לנצח, כאשר הבטיח ז"ל שענינו לא יופסק והאש שלו תוקד עד ימות המשיח כנ"ל.

ומקובל אצל אנ"ש שהרב מטשערין היה מסתובב להסתכל על כלליות אנ"ש בעת הקבוצה ובפל"ח תו' ה' ח"ב מבוארים הדברים בטוב טעם ודעת על תיקון החמשה חושים הנעשים בר"ה גם לאחר הסלקות. ואכן ההתכללות אחת עם רעהו בעת הקבוצה היה ניכר מאד ונחרו במאד מלעשות מחלוקת בשעת הקבוצה בימי ר"ה כידוע. ובימי שמואל להחסידי רבי שמואל הורבין ז"ל מתאר את ההתכללות בצירים חיים כדוגמת אמירת הלשנה טובה, האכילה ברבים וכיו"ב ואכן היו מאנ"ש שלגודל שמחתם ברכו ברכת שהחיינו כשראו אחד את חברו. ומן הראוי לציין כאן ששיחת רבינו כן להתפלל או לא להתפלל וכו' אך ורק שתהיו אצלי על ראש-השנה יהיה איך שיהיה. היה תשובה לאחד שאמר לפניו שהיה ניהא לו יותר להיות אצלו על שבת תשובה ול א על ר"ה, כי אין לו מקום לעמוד שם בבית-המדרש, ולא מחמת שלא היה לו מקום ישיבה ועכ"ז ענה לו רבינו ז"ל שיהיה אצלו על ר"ה יהיה איך שיהיה. אבל תפקידנו בודאי כיהודים להיות גומלי חסדים ולאפשר לאלו שאין להם מקום ישיבה, לשבת קצת על מקומותינו הקנויים בכסף מלא, ובעיני ראיתי אחד מגדולי אנ"ש שליט"א המסתובב לחפש לזכות מישחא בישיבה על מקומו בחלק מהתפילה.

השמחה הגדולה, בעלים לתרופה רכו כותב כבר הזהירנו הוא ז"ל שמי שהוא אצלו על ראש-השנה צריך לשמוח בכל השנה, והמבוגרים שבין אנ"ש אכן מספרים על גודל השמחה שהיה בקבוצה ר"ה כל השנים ובפרט מה ששמעו וראו מהזקנים בדור הקודם, וחברו ע"ז שיר מיוחד "אומאן אומאן ראש השנה ... אשרינו מה טוב חלקנו שזכינו להתקרב לרבינו" ואכן אין לשער את גודל השמחה המתגלה לעינינו בימי הקבוצה הפורצת גבולות ממש ואיה העט והסופר שיוכל לתאר זאת את ההתעוררות מחד גיסא והשמחה מאידך גיסא. ובאמת הבינו אנ"ש בזה שציווי רבינו לשמוח מאד מאד בר"ה ובכל השנה הינה לא רק שמחה גרידא בלבד אלא היא עצמה חלק מתיקוני הר"ה והמושכתו על כל השנה והרי שמחה ותיקון הברית הינה תרין ריעין דלא מתפרשין.

ולחיבת הקודש נסיים בדברי הרה"ק רבי אברהם ב"ר נחמן מטולטשין ז"ל בספרו כוכבי אור חלק אנשי מוהר"ן בזה"ל מכל שכן שגדולים צדיקים במיתתם יותר מבחייהם, וכל אשר גדלה ושגבה רוממותו והתעלותו של אדמו"ר זצ"ל, כן גדלו ושגבו גם התקונים אשר יעשה בימי ראש השנה הקדושים: והדברים מודברים בעד עצמם ואין מה להוסיף עליהם בבחי' כל המוסיף גורע.

ולא לחינם היה המילה קבוצה!!! מעביר חרדת קודש בין וותיקי אנ"ש ודי היה במלה זו לגלות בתוכה כל המאמרים התורות והשיחות בענין ראש השנה. יזכינו השי"ת לקיים את כל הנ"ל באמת ובתמים לטוב לנו כל הימים בזה ובבא בהתגלות כבוד מלכותו עלינו במהרה ובהתגלות ראש בני ישראל ובגאולתן ושמחתן של ישראל מראשית שנה ועד אחרית שנה.

איש בל יעדר!!

השתלשלות הקיבוץ הראשון אחרי הסתלקות רביז"ל למליאת מאתיים שנה

העורך, שמואל נחמן גודלבסקי

אילו לא באו אלא כדי שאראה תפילה כזו די! כי עדיין אינו ידע מה זכה פתאום לאורחים חשובים כאלו.

כשגמרו להתפלל מכבד אותם ר' יעקב שוב לברך ולטעום אך מוהרנ"ת מסרב ואומר: 'לא אוכל עד אם דיברתי דברי'.

מתאר לנו נכדו ר' אברהם שטערנהארץ-מגדולי חסידי ברסלב בדור הקודם-בספרו "טובות וזכרונות" (עמ' קלב' והלאה):

"והרים מוהרנ"ת את עצמו מכסאו שישב עליה וענה בקול ואמר לר' יעקב: כפי שהיית על ר"ה שעבר בחיי רבינו ז"ל עם הקיבוץ הקדוש, ושמענו כמה מתלמידיו הק' מפי רביז"ל בער"ה הזה שרוצה שכל אחד ממוקדביו באיזה מקום שדר שם שיכריז, 'כל מי שרוצה להיות איש כשר באמת יבא על ר"ה אצלו לאומן, וכיו"ב דיבורים כאלו, ואמר שהעיקר אצלי הוא ר"ה וואס זאל איך אייך זאגן קיין גרעסערס דערפון איז נישט פארהאנדן (מה אומר לכם גדול מזה אינו בנמצא), וגם בהתורה תקעו תוכחה (תנינא ח') שנאמרה בר"ה האחרון סמוך להסתלקותו כתוב שם בזה"ל: 'וצריך לבקש מאד מוהש"ת שיזכה להתקרב למנהיג אמיתי כדי שיזכה לאמונה אמיתית בשלימות', וכן בהתורה סי' עה תנינא המדובר מענין 'פראסטיק' כתוב שם ג"כ בזה"ל: 'וצריך לבקש מאד מוהש"ת ליזכות להתקרב לצדיק האמיתי', וזה היה בשבת נחמו שרביז"ל היה אז חולה מסוכן וידע שיסתלק בקרוב ואעפ"כ הזהיר כ"ב על ר"ה".

"מובן מזה שכל אלו הדיבורים והאזהרות של אדמו"ר ז"ל היו על אחרי הסתלקותו עד ביאת הגואל, כי כך אמר רביז"ל: 'שהערים הבע"ד עצמו והקים מפוסרמים של שקר עד שאין אחד יודע היכן משה שרוי היכן אחרן שרוי שהם הצדיקים האמיתיים', לזאת תדע ידידי וחבירי-פנה מוהרנ"ת בחיבה אל ר' יעקב-שעבור זה באנו לפה, שנתקשר בקשר אמין וחזק יחד כל ימי חיינו על זה הירושה הטובה שנשארה לנו".

אח"כ מורה מוהרנ"ת לשייר את הזמר 'אשרינו מה טוב חלקינו ומה יפה ירושתינו'-היא תורתו של רבינו מורשתינו אשרינו שזכינו להתקרב אליו, ויצאים כולם בריקוד של שמחה על נעימות גורלם. ר' יעקב מוזג למוהרנ"ת מוסית קטנה יי"ש לשתות לחיים ומוהרנ"ת תוקע כפו לאמירת לחיים ואומר לו: 'זה יהיה תקיעת כף שלך שתיסע כל ימך על ציונו הק' של רביז"ל על ר"ה ותימנה אתנו בחבורה קדישא בהקיבוץ הק' באומן, ור' יעקב עונה: אמן כן יהי רצון".

החבורה הקדושה נשארים באותו כפר ללינת הלילה.

■ ■ ■

כ"ח טבת יום חמישי.

החבורה ממשיכה בדרכם אל העיר דאשיב, שם גר החסיד השרף ר' שמואל אייזיק, בטוחים הם שאילו ידע על הנסיעה בודאי יצטרף עמם.

לדאשיב הם מגיעים בצהרים ופונים לאכסניה לנח. לאחמ"כ הולכים לביתו של ר' שמואל אייזיק להודיעו על בואם, אולם בני ביתו אין מניחים להם לגשת אליו מכיון שהינו עדיין עוסק בעבודתו בדביקות עצומה.

"וכך דרכו-מתאר ר' אברהם-קודם הנץ החמה מתעטף עצמו בטלית ותפילין בחדרו המיוחד, ויושב ועוסק בתורה ותפילה וכיוצא בעניני עבודת הש"ת, ונשאר כך מעוטף בטו"ת עד סמוך לתפילת המנחה, אז מביאין לו מעט מים חמים עם איזה חתיכות מזונות וחולץ את התפילין וטועם." ע"כ ביקשו ב"ב מהאורחים החשובים שיחכו עד הזמן ההוא ואז יוכלו לדבר אתו.

כ"ו טבת תקע"א, יום שלישי.

סופת שלמים עזה מלווה ברוחות סוערות משתוללת בחוצות, איש אינו מועז להראות את פניו עקב הקור העז החודר לעצמות.

לא כן מוהרנ"ת, התלמיד הנאמן אשר קיבל פי שניים מרוח רבו, והבין שרצונו הטחור הוא שיתקבצו אליו על ר"ה גם לאחר הסתלקותו, וכפי שאמר בפירוש בר"ה האחרון-שכבר היה אז חולה מסוכן קרוב מאד להסתלקותו, וכל דבריו היה מעין צוואה-בזה"ל: 'איך וואלט געוואלט אז יעדער פון מיינע מענטשין פון וואסאר שטאט ער איז, אז ער וועט קומען אהיים זאל ער מאכן א כרו, אז ווער סי גלויבט אין השי"ת זאל פארן אויף ראש השנה צו מיר!' (ברצוני שכ"א מאנשי מאיזו עיר שהוא, כשיבא לביתו יעשה כרו, שכל מי שסר למשמעתי ומאמין בהשי"ת שיבוא אליו על ר"ה). וסיים בזה"ל: 'און איך אליין האב בדעה זיך אופהייבן און אוועק למרחקים' (ואנכי בעצמי בדעתי להתרומם ולילך למרחקים), כלומר, שהוא יעלה למקום שיעלה, אבל הקיבוץ ימשיך להתקיים.

ע"כ חש בנפשו שאם יצליח לארגן מניין שיתקבצו על ציונו הקדוש של רבינו בעיר אומן בער"ה שבט-שהינו ראש השנה לאילנות-שחל ביום ערש"ק, תהיה זו התחלה טובה להקמת קיבוץ קבוע בימי ר"ה הקדושים על ציונו של רבינו לדורי דורות, גם חבירו ר' נפתלי הסכים עמו, וילכו שניהם יחדיו אל העיר ברסלב במטרה לאסוף מניין עם גדולי החסידים דשם לנסוע בצוותא אומנה.

ואכן קבוצת חסידים מברסלב ובראשם ר' יוסקא חתנו של רבינו, ר' אהרן רבה של העיר ברסלב עם בנו ר' צבי אריה, שוכרים שני עגלות כמנה לצאת לדרך, אמנם עקב מזג האוויר הקשה אין אפשרות לנסוע והחבורה מתפזרת. אך מוהרנ"ת בעז רוחו מתגבר ומחליט לנסוע בכל אופן, אולם לא הרחיק רק כחצי פרסה מן העיר ונאלץ לחזור. כדרכו אינו נותן להעצבות להשתלט עליו וכותב (ימי מוהרנ"ת ע"ב): 'ושמחנו עצמנו אז באותו היום הרבה ולא רצינו להניח העצבות ולהעיצב ע"ז, רק חיוקנו עצמינו בשמחה...ועל ידי זה-מסיים מוהרנ"ת-נתחזקנו ונסענו ביום שלאחריו אע"פ שהיה הדרך עדיין מקולקל מאוד וכבר היה סמוך לער"ה, אעפ"כ חיוקנו ידיו בד' ונסענו יחד".

■ ■

כ"ז טבת, יום רביעי.

החבריה חוזרים למחרת ושוכרים עגלה שיקח אותם אומנה, והם מתנים עם העגלון שהינו שכיר יום, היינו שישלמו לו לפי שעה ולא לפי מה שעולה נסיעה מברסלב לאומן, כי מוהרנ"ת רוצה לסבב קצת את הערים בהם מצויים חסידי ברסלב לצדפם לנסיעה.

כשיצאו את העיר מצוה מוהרנ"ת לעגלון שלא יסע בדרך הרגילה דרך העיר הייסין, אלא יסע צפונה דרך הכפר סידקוביץ, שם דר יהודי בשם ר' יעקב חסיד ברסלב, ממוקדביו השרף ר' שמואל אייזיק-מגדולי תלמידיו רבינו והוא היה באומן בשנה האחרונה לחיי רביז"ל, ומוהרנ"ת רוצה שישע גם השנה באמרו: 'הנה יש לנו שותף כאן במסחר מהירושה שנשארה לנו, עלינו לשוחח עמו להודיעו גודל יקרת ערכה והרווחים העצומים שאפשר להפיק מהסחורה שלנו".

בהגיעם לסידקוביץ מקבל אותם ר' יעקב בשמחה גדולה ובסבר פנים יפות, הוא מודליק נרות לכבוד האורחים החשובים ופורש מפה על השולחן ומעמיד להם כיבוד, יי"ש ומיני תרגימא, אולם מוהרנ"ת דוחה את הכיבוד מכיוון שעדיין לא התפללו תפילת מעריב. החבורה נעמדה להתפלל בהתלהבות ובמחויבות כפיים, ר' יעקב שמתפעל מאד מתפילתם חושב בלבו:

(מזבנות זכרונות שם).

היתה זו הנסיעה הראשונה לאומן מאז הסתלקות רבינו והיא השאירה רושם בל ימחה על כל הנוכחים.

■ ■ ■

והנה קרב ובא "דעם רעבינ'ס ראש השנה" של שנת תקע"ב, הר"ה הראשון שרבינו לא יהיה אתנו בגופו הגשמי, אך הקול המדהדד "איש בל יעדר" "הראש השנה שלי עולה על הכל" הביא בכנפיו כשישה מנינים של חסידים שקיימו בתמימות ובפשיטות רצון צדיק, עזבו את הכל אחר גיוסם ובאו להתקבץ על ציינו הקדוש בימי ראש השנה.

ואף שבר"ה האחרון לחיי רבינו היו אצלו כמה מאות אנשים, אף על פי כן מוהרנ"ת שבע רצון מאד מכך, כי הוא לא ציפה שיגיעו גם אלו השישים, והעובדה שגם לאחר ההסתלקות מצאו ששה מנינים של חסידים את החובה למלא רצון רבינו ולבוא בבקשתו, משמח את לבו בהוכיחו לו שהקיבוץ של רבינו שזה עתה תוקע יסודותיו לאחר ההסתלקות לא ייפסק וימשיך לנצח.

מוהרנ"ת מסיים בשמחה: "ובעצם נפלאותיו עורני השי"ת שנתקבצו יחד לאומן על ראש השנה, וכעבור שנים הוא כותב: ומאז ועד הנה נתוסף בכל שנה ושנה כמה נפשות שבחרו בחיים ובאו גם כן להתפלל עמנו יחד בראש השנה".

בערב ראש השנה ההוא תקע"ב עם התאסף הציבור, מתועדים גדולי התלמידים לדון בסדרי התפילה בראש השנה ובעיקר על מקום התפילה, זו להם השנה הראשונה בה עליהם להתפלל לבד ללא רבינו, ועליהם להתמודד עם כל הקשיים מחד גיסא ומאידך גיסא לבנות את יסודות הקיבוץ לנצח על כל פריטיו ודקדוקיו.

ר' יודל, ר' שמואל אייזיק ועוד מזקני ונכבדי העדה, נדברו ביניהם להתפלל ב"האמבאר" (כמין מרפסת סורה-גדולה, בביתו של נחמן נתן) המקום אשר בו התפלל רבינו בשנתו האחרונה יחד עם הציבור, אולם דעת מוהרנ"ת הינו להתפלל דוקא בביהמ"ג בו מתפללים שאר אנשי העיר שנקרא בשם 'שומרים לבקר', מה גם שביהמ"ג זה נבנה אז בסמוך ע"י איש אחד שהפץ מאד שאנ"ש יתפללו שם, וגם כל הציבור המתפלל שם בקביעות הסכימו לזה.

מוהרנ"ת עמד על דעתו להתפלל שם, בנימוק שרצון רבינו היה תמיד שהסידיו יהיו מעורבים עם העולם כפי ששמע מרבינו בפירוש שאמר בלשון קדשו: "איך וויל איר זאלט זיין אויסגעמישט מיט די וועלט" (רצוני שתהיו מעורבים עם העולם). אך לבסוף מתקבל דעת הרוב, ואמנם נחלש להתפלל בהאמבאר בניגוד לדעתו של מוהרנ"ת.

סמוך למנחה של ערב ראש השנה בעת שהציבור התאסף כבר למנחה, חש מוהרנ"ת שעשו שלא כהוגן בכך שקבעו שם את מקום התפילה, מוהרנ"ת ראה בזה סתירה מרצונו הפשוט של רבינו, הדבר מצער וכואב אותו עד מאד ומחליט ללכת בעצמו לביהמ"ד שומרים לבקר להתפלל שם עם שאר אנשי העיר, אומר ועושה: נוטל את מעילו העליון ועזב את המנין ויוצא לעבר ביהמ"ג הנ"ל.

ר' נפתלי בראתו את מוהרנ"ת יוצא נתעורר גם לילך, ולאחריו נתעוררו שאר התלמידים עד שכל הציבור יצאו והלכו אחרי מוהרנ"ת לביהמ"ג שומרים לבקר להתפלל שם יחד עם בני העיר כרצון רבינו, כמו שהבין מוהרנ"ת יותר מכולם להיות מעורבים עם העולם.

אנשי ביהמ"ד קיבלו את הבאים בכבוד גדול, ואכן מאותה שנה ואילך התקיים שם הקיבוץ בר"ה שנמשך כעשר שנים עד שהציבור גדל כ"כ שנאלצו לעבור למקום אחר.

ומאז ועד היום, נתרבה וניתוסף הבתים הקדושים הבאים להתקבץ על ציינו הקדוש אומנה, ומקיימין רצון צדיק כפשוטו אשר ציוה איש בל יעדר!

מוהרנ"ת במחשבה ראשונה אכן רוצה להמתין על ר' שמו"א אולם רואה שיאריך עוד זמן ועדיין דרך ארוכה לפניו, ע"כ מחליט שהם ימשיכו בדרכם לאומן, ואחד מהחבורה ישאר בביתו של רש"א ויודיענו מענין הנסיעה, ולמחרת עם בוקר יבא עמו אחריהם.

וכן עשו, בנו של ר' אהרן רבה של ברסלב ר' צבי אריה נשאר, ומוהרנ"ת - בידעו את רש"א כי עני מרוד הוא-משאיר בידו סכום כסף שיהיה בכדי לשכור עגלה עבורו ועבור רש"א.

עבודתו של ר' שמואל אייזיק שהיה כשרפי מעלה כידוע, השאיר רושם בל ימחה על רש"א [וכפי שהעידו זקני החסידים, מאז אותו לילה שהתבונן רש"א בעבודתו המופלגת של רש"א נתעורר מאד ועבודתו היתה בהתלהבות מופלגת דומה לזו של רש"א]. בגמור תפילתו מאוחר בלילה כשהודיעו על הנסיעה המתוכננת ועל ביקורו של מוהרנ"ת בביתו, כאב לו מאד שלא הודיעוהו בזמן היותו בהטעימו: "הלא בפני מוהרנ"ת מאיר פני אדמו"ר ז"ל!"

■ ■ ■

ערב ראש חדש שבט, ערש"ק.

מוהרנ"ת וכל החברא קדישא מגיעים לאומן. בהתרגשות מרובה משתטחים על הציון ואומרים את 'התיקון הכללי'. "והוא הפעם הראשון - מודגיש מוהרנ"ת - שנשענו לאומן אחרי הסתלקותו כדי להשתטח על קברו הקדוש"

■ ■

ליל שבת קודש ר"ח שבט.

החברא קדישא יושבים בסעודת 'חקל תפוחין קדישין' בצוותא חדא, בשמחה גדולה והתרוממות מרובה.

כפי שהיה נהוג בחיי רבינו"ל, היה רביה"ק פותח כל קטע מהזמר 'אומר בשבחין' לבדו, והתלמידים היו מסיימים את החלק השני. ומי יכול לשער הנעימות והקדושה ששרר, עת ישב רבינו בשולחן אשר לפני ד' מוקף בתלמידיו וחסידיו, ובנועם מנעימים הזמירות הקדושות כשרבינו בעצמו מנצח על השיר... ואילו עתה יושבים יחדיו לראשונה כמוזמרים כשכסא רבינו פנוי... והמבוכה אוחזת בהם מי יעז להתחיל הזמירות למלאות מקום רבינו הקדוש והנורא??

כך ישבו זמן מה כשאיש מן החבורה אינו מעז לישול עטרה לראשו, להיות הפותח אומר בשבחין.

לפתע פותח מוהרנ"ת פיו וקרא בהרגשות גדולה ועצומה:

"כה אמר הנחל נובע מקור חכמה שלא טעם טעם חטא מימיו: 'אומר בשבחין למיעל גו פתחין'..."

וכל החבורה התעוררו מיד וסיימו: "דבחחקל תפוחין דאינון קדישין". וכך המשיכו כל הזמר עד תומו. ומוהרנ"ת יושב עמהם שעות ארוכות ועוסק בשירות ותשבחות ואמירת תורה.

■ ■

ר' שמואל אייזיק יחד עם ר' צבי אריה הגיעו לאומן סמוך מאד לכניסת השבת, ולא הספיקו להשתטח על הציון הקדוש בערב שבת, ע"כ הלכו אחרי התפילה של ליל שבת להציוה"ק. רש"א סיים להשתטח וחזר לסעוד עם בני החבורה, אולם רש"א נשאר עוד כמה שעות על הציוה"ק.

ומספר ר' צבי אריה:

"הר' שמואל אייזיק כנס לציון הקדוש לבדו והקור היה אז חזק מאד עד אין שיעור, ונשתהה ונתעכב שם כמה שעות עד אחר חצות לילה. אבל למחר כשסיפרו לו איך שמוהרנ"ת עסק עם אנש דיבורים קדושים מרבינו ז"ל והשמחה שהיתה בעת הסעודה אמר הר"ר שמואל אייזיק: "אני הייתי על הציון הקדוש, ומוהרנ"ת המשיך את אדמו"ר ז"ל על שמחתם אצלם!"

לקדושים אשר בארץ

חקר קברי צדיקים בא"י

שמואל מאיר חשין

האיזור עליו נסוב מאמרנו הפעם שונה בתכלית מהמאמר הקודם אודות קבר רבי יוסי בן קיסמא. בעוד על רבי יוסי ישנם הרבה ספרי מסעות המתעדים את המקום בשנים שונות, הרי שכאן כמעט שאין שום איזכור אצל "עולי הרגלים" אודות מקומם של הקברים. מאידך גיסא יש לנו כאן מקור חשוב ונאמן בהרבה מכל המקורות שהבאנו אצל רבי יוסי, זוהי עדותו של רבי חיים ויטאל כפי ששמע מהאריז"ל בעצמו, שגילה את המקומות הקדושים וזכה אפילו לדבר עם הצדיקים הקבורים כאן.

עוד הבדל יש בין המקומות, בעוד במירון ישנה מסורת רצופה על זיהוי המקום, הרי שכאן, עד לפני עשרות שנים בלבד לא היה שום זיהוי ברור, כך שכמעט ואין שום עדיפות לזיהוי שהתבצע אז לזיהוי שניתן לנסות ולבצע כיום, למרות שהוא עשוי להיות במקום שונה לגמרי.

ולכן, מסקנת הדברים כעת היא אחרת, כאן לא מצאנו ידינו ורגלינו בבואנו לאמת ולבסס את ציון רבי שמעון בן מנסיא לפי הזיהוי של 'קדמונינו', אדרבה, הסכמנו להוכחות של הרב הרצברג כי הציון נמצא במקום שהוא ציון לאחרונה.

ובכן, יער הבעל שם טוב מצוי על גבי פסגה שטוחה של הר תלול, המצוי לימין הדרך הסלולה המוליכה ממירון לצפת, הכניסה ליער היא דרך צדו הצפוני של ההר, שם הפניה אליו מהכביש נוחה למדי ואינה תלולה, אך מכל שלושת כיווני האחרים מורדותיו תלולים כל כך, שמי שינסה לרדת בהם בשבילים שאינם מסומנים וללא ידע מוקדם, יכול רחמנא ליעלן להקלע למצבים מסוכנים של פיקוח נפש, וכבר היו שם דברים לעולמים. (ראה עוד בהתחלת הספר ימי שמואל על הרפתקאות מסמרות שיער כאשר ניסה ללכת למירון, כנראה דרך ירידה מהרהר הזה המצוי ליד הדרך הרגילה).

למרגלות הצד הצפוני-מערבי של ההר, ברחבה הגדולה למרגלות מערת קבר רבי כרוספדאי האמורא, מצויה נביעת מים המכונה בשם "ביר אל שיד" (כיום רוב המים נאספים בידי חברת 'מקורות') משם יוצא תוואי של נחל יבש (בדרך כלל) לכיוון דרום, הוא ממשיך בוואדי עמוק וצר המתפתל בין שני הרים רמים וגבוהים למדי, עד שהוא נפגש עם מימי ה'כרא'ל', הוא נחל ביריה הנשפך אל נחל שכוי, הנמשך למרגלות המורד הדרומי של ההר, מאיזור צפת מערבה.

להלן נבין כי היסוד הראשון לקביעות מקומם המדויק של הציונים הקדושים בהר זה הוא זיהוי של ה'כרא'ל' המובא ב'שער הגלגלים' למחרתו. ובכן הכרא'ל הוא נחל אכוב (= הפעיל רק בימות הגשמים) הנמקד את מי הגשמים המגיעים מצפת וביריה שבמערב ואיזור עין זיתים שהוא צפונה יותר. במפות עתיקות אף מופיע מפורשות השם "כראל" בצמוד לתוואי הנחל, וכיום הוא נקרא "נחל שכוי" (בסופו מצויה "מערת שכוי" עליה נרחיב את הדיבור בהודמנות אחרת אודות קברו של רבי אבא הנמצא במערה זו).

מימי ה'כראל' נמשכים כאמור דרומית ליער הבעל שם טוב, ולמרגלות קבר יהודה הכהן שבשפולי בית הקברות של צפת, עד לנחל עמוד במקום שהוא נפגש עם מימי 'ביר אל שיד', ומשם עושים את דרכם דרומה, בהמשכו

מהמקומות היפים ביותר בארצנו הקדושה, הוא האיזור ההררי של הגליל העליון, הרים גבוהים ותלולים וביניהם וואדיות ועמקים שבהם מפכים בעוז מעיינות ונחלים, שקט נדיר נשמע בינות ההרים והבקעות, צפצופי הציפורים ושאותיהם של חיות הבר מתערבבים זו בזו ומשרים אוירה פסטורלית שלא מעלמא הדין.

עבורנו כיהודים חרדים לדבר ה', לא נפלאות הטבע הם שמושכים אותנו לשם, ולא הנופים המרהיבים הם שגורמים לנו להצפין לגליל; קברי הצדיקים המצויים בשפע רב בפסגות ההרים הללו, במורדות המסוכנים ובמערות החבויות – הם אלו שגורמים לנו לפעמים לעזוב את כותלי בית המדרש ולזחול על ארבע בצוקים תלולים, לצעוד במשך שעות בשבילים על פני תהומות פעורים, הכל כדאי בשביל להשתטח על עוד קבר של צדיק, לשפוך את הלב בהתעוררות גדולה ולזכות לישועות ברוחניות ובגשמיות.

הפעם נתמקד על אחד ההרים שבגליל, הר מרדיב ביופיו שעדיין לא זכה לשם רשמי, אבל היער המסתורי המצוי בפסגתו השטוחה זכה משום מה לשם המעניין "יער הבעל שם טוב". מה משמעותו של השם? איש אינו יודע להגיד דבר ברור, יש אומרים ספק באירוניה וספק בכדיחותא, כי מחילה היתה פרושה מהעיריה מעז'בו' האוקראינית וסופה תחת אחד הסלעים השנונים המצויים כאן בשפע, בה היה הבעל שם טוב כביכול מגיע בסודי סודות לארץ ישראל וחורר חלילה...

הדבר רחוק מאוד מן המציאות, שכן ידוע לנו כמה השתוקק הבעש"ט הקדוש לעלות לארץ ישראל ולא עלתה בידו, והסיפור של 'שביעי של פסח' יוכיח... אך מה שברור כי מה שקורה בימינו במרחבי היער הזה, בפרט בלילות הזוהר בשעות שלאחר הצות הלילה, מצדיק את השם, אלו הם אנשי שלומינו דרי עיה"ק צפת והסביבה המגיעים בקבוצות לתוך היער הזה בכדי לערוך את שעת ההתבודדות היומית. אכן, בשעות הללו אין שם מתאים יותר ליער מאשר "יער הבעל שם טוב" - - -

של נחל עמוד עד לים כנרת. בנקודת המפגש הזו שכנו עד לפני כמה עשרות שנים טהנות קמח שפעלו בכח המים, ויהודי צפת היו עושים את דרכם מדי שנה בערבי פסחים בכדי לטחון את החיטים לצורך אפיית המצות.

כעת, לאחר שהכרנו קצת את השטח, (וכדאי להסתייע במפה), נביא
בתחילה את לשונו של רבי חיים וויטאל כפי ששמע מהאריז"ל, ולאחר מכן
נסה ללכת צעד צעד ולהבין איה מקומם האמיתי של הציונים הקדושים:

”בלכתך מצפת דרך צפון למוש חלב, יש שם נחל מים הנקרא כראל, ונראה לי שמימי ביריה ועין זיתון יורדים בנחל ההוא, וחנה בדרך הזה עצמו ההולך למוש חלב, כשתתרחק מן הכראל ת' אמות לצד צפון בדרך הזה עצמו, יש אכן אחת גדולה ארוכה נטויה בצד הדרך הזה לצד שמואל, ושם תחתיה קבור רבי נתן הכבלי.

והנה בלכתך מן קבר ר"ש בן מנסיא לצד צפון, נומה קצת באלכסון למערב, עד הגיעך אל סוף קצה ההר ההוא, אשר הנחל העמוק הנזכר לעיל הוא תחתיו, והנה שם למעלה בראש ההר סלע אחד ומעט מישור, אצלו קבור שם רב ייבא סבא הנזכר בזהר פרשת משפטים: ורחוק ממנו לצד מזרח כמו מאתיים אמות, שם קבור אוריה הכהן.

זהויו של ההר
המדובר כיער הבעש"ט
הוא וודאי, היות
ומהרה"ו נתן סימנים
ברורים ביותר: מהכרמל
ומערבה, ומ'ביר אל
שיך' דרומה, עד הנחל
של צפת שטוחנין בו
קמה, שהוא ידוע גם
כיום בפניה הדרומית
מערבית של הר זה.
לאור זאת, בבואנו
לקבוע את מקומם
של הקברים נצטרך
בראשונה לוודאות
היכן הוא קברו של רבי
נתן הבבלי, שכן הוא
המפתח והיסוד, שממנו
פונים מערבה לה"ש בן
מנסיא, ומשם לשאר
הקברים המצויים בזה
ההר.

עד לפני שנים
ספורות לא היה מי

סלעים טבעיים, ללא שום חפירות בידי אדם שנעשו באיזור אי פעם. כמו כן ברור שאינו נמצא כלל "בצד מערב ממש" לרבי נתן הבללי, (אם כי יש להסתפק אולי זיהה ר' שלום את רבי נתן הבללי במקום אחר, אך הדבר אינו מסתבר שכן במקרה כזה היה מציין ואולי אפילו בונה מבנה על המקום).

לאור הזיהוי הזה של הרב הרצברג, המשיך בדרך זו כפי שממשיך מהרח"ו בתיאורו, וזיהה וציין את קבר רבי ייבא סבא (שלפי הארז"ל הוא ביער הבעש"ט ובוודאי לא במירון ליד הרשב"י כפי שיש מציניים בטעות את קברו של רב אדא סבא כרבי ייבא סבא). אך את קברו של אוריה הכהן לא ציין מפני שמהרח"ו אינו נותן שום סימן היכר לזיהוי המקום המדויק, אך הוא צריך להיות 100 מטר מזרחית לרבי ייבא סבא.

צפונית לאיזור הזה, קרוב יותר לתחילת דרך העפר המובילה ליער הבעש"ט, מימין לדרך מצוי מבנה ובו קבר רבי יוסי דפקיעין ומקום ספרא דצניעותא. כאן אין מחלוקת בין 'קדמונינו' להרב הרצברג, ושניהם מסכימים שהוא המקום המצויין כיום, שכן הוא עונה לתיאור של מהרח"ו "קיבוץ סלעות בעיגול" המצוי כזה החר. אך מחובתנו לציין כי גם על מקום זה אין שום מסורת קדומה, ורק כאשר ארגון 'קדמונינו' בנו את הציונים בגליל הם עשו חקירות ודרישות במקום עם הרח"ו ר' שלום גפנר ז"ל, ולאחר שמצאו מקום העונה לתיאור של "קיבוץ סלעות בעיגול" סימנו את המקום ובנו עליו ציון.

נקודה מעניינת ברצוני להוסיף כאן, כשיבקרתי במקום עם הרב גבאי הוא התעכב בהמשכו של היער במקום אחר לגמרי (ראה במפה), ושם הראה לי עיגול ענק בקוטר של כמאה מטרים המורכב מאבנים קטנים המרכיבים יחדיו קצין גדר בנויה של מטר פחות או יותר. ככל הנראה הדבר נעשה בידי אדם בתקופה קדומה מאד ולפי דברי החוקרים בוודאי היתה קיימת בתקופת הארז"ל, אם הכוונה "קיבוץ סלעים" היתה יכולה להתאים גם לאבנים בגודל כזה, היינו מצביעים על המקום ללא ספק כמקום ספרא דצניעותא ורבי יוסי דפקיעין, אך כאמור מדובר באבנים קטנים מרוכזים, מה שלא מתאים כל כך לתיאורו של מהרח"ו, ויש לעיין היטב בדבר כי אין לשלול את הדבר מכל וכל.

ויה"ר שבזכות הצדיקים הקדושים אשר בארץ המה נוכח במהרה להושיע בישיבת עולמים לשנת גאולה וישועה וכתובה ותחייה טובה בספרן של צדיקים אמיתיים אבי"ר.

שיצביע על מקום הידוע כקבר רבי נתן הבללי, שכן גם מקומו של הכרא"ל עצמו לא היה ברור לחלוטין, הרב ישראל הרצברג (שבגליון הקודם הארכנו אודותיו לטב ולמוטב) הוא זה שקבע בראש ובראשונה את מיקומו של הכרא"ל הנקרא כיום "נחל שכי" ובמפות העתיקות הוא מציין כ"כראל". כמו כן גילה את קיומו של ה"אבן אחת גדולה ארוכה נטויה בצד הדרך" כאשר למרבה הפלא היא מצויה 2000 מטרים (ת' אמה) צפונית לתוואי הכרא"ל,

דווקא בפלג המנקז אליו את מימי ביריה ועין זיתים, בדיוק כלשנונו של מהרח"ו!!! לאור זאת הרי שזיהוי המקום כבר אינו מוטל בספק, ואכן ביקרתי במקום זה עם הרח"ו ר' נתן דוד שפירא והגר"מ סירוטה, ביחד עם הרב גבאי, בדקנו את הכרא"ל עצמו ואת הכיוונים והמרחקים, ולא נותר לנו שום פקפוק שאכן זהו הסלע עליו התמוין הארז"ל.

(אמנם בהגהות מוסיף רבי שמואל וויטאל כי נראה לו שכבר לקחו את האבן מהמקום, אך הוא מותב זאת בספק, ואם אנו מוצאים אבן כזו בדיוק במקום זה כנראה שבסופו של דבר לא נלקח האבן או שהוחזר למקומו. מעניין לציין כי גם בימינו בעל השדה מתנכל לציון ומאיים שיביא טרקטור ויפרק את האבן ויסירנה לגמרי, זממו בל תופק).

חשוב לציין כי לגבי קבר זה ישנו עוד מקור, והוא תלמיד האור החיים הקדוש רבי אברהם ישמעאל חי סגוויניט, אך הוא מתאר את המקום כ"גל אבנים". הרב הרצברג מביא זאת דווקא כראיה לזיהוי המקום, שכן על גבי האבן הגדולה קיים עד היום גל של אבנים! (ראה בתמונה המצורפת).

אם כנים הדברים, הרי שנצטרך לחפש "משם לצד מערב ממש" ולמצוא "מקום גדול מלא חפירות" ששימש כ"מקום מחצב אבנים בין הסלעים", ושם צריך להיות קבר ר"ש בן מנסיא. והנה, הפלא ופלא! כשאנו מותחים קו אווירי ישר לצד מערב אל עבר יער הבעש"ט המתנשא מכאן מערבה, אנו מוצאים מקום המתאים עד להפליא לתיאורו של מהרח"ו, מחצבה קדומה גדולה ובה פזורים בורות חציבה רבים ואף הררי פסולת עתיקים של שיירי אבני בניה שנחצבו במקום, שם בין הסלעים אכן ציין הרב גבאי את קברו של ר"ש בן מנסיא.

ובאשר למקום השני ביער הבעש"ט, שם זיהה וועד 'קדמונינו' את הקבר ואף נבנה שם מבנה יפה ומהודר, ביררתי ושמעתי כי אין על המקום שום מסורת קדומה, וכפי שהעיד בפני אחד מזקני אנ"ש שהוא זוכר כיצד בא הרח"ו ר' שלום גפנר ז"ל לפני כארבעים שנה וחישב חשבונות רבים, (ללא זיהוי של רבי נתן הבללי) והחליט כנראה מדעתו ששם הוא מקום ר"ש בן מנסיא, המקום אינו עונה כלל לתיאור של "מקום גדול מלא חפירות" או "מחצב אבנים בין הסלעים", בס"ה מדובר על בור טבעי יחיד הפעור בין

שברי אבני בניה הפזורים ברחבי המחצבה הקדומה

קיבוץ הסלעים באמצע קבר רבי יוסי

ציון רבי נתן הבללי

ציונו הקדוש קודש קדשים!!

שמואל דוד שטרנפלד

פדיון נפש על ידי הרב... כאן בדוכן...

סגולה לפרנסה לכל השנה לקנות סכין בערב ראש השנה...

צדקה לכרטיס חוזר... צדקה לכבוד הצדיק...

שיחות לארץ בשקל בלבד...

הכנסת אורחים... אנשין... שיינר... אורות הנחל...

ואתה... איפה אתה בתוך כל המערבולת... אתה עומד מובלבל מבליל המראות, הקולות והצבעים ותוהה: האם לזאת הגענו? וכי לנער הזה התפללת? איפה ההתעוררות העצומה? איפה הבכיות, התשובה האמיתית, הוידוי דברים, ואפילו קצת שיחה בינך לבין קונך אינך מצליח לדבר, קורטוב של ישוב הדעת... איך רבונו של עולם! אין מילה בלשוני אפילו הגה איני מצליח להוציא מפיו, ולבך זועק אוי!!! פתח פיה לאלם כמוני ותשלח לי דיבורים ממעון קדשך וכו', רבש"ע קצת ישוב הדעת, קצת פתיחת הלב, קצת התרגשות, הרי לבי כאבן קר קפוא כמוני נהר התשליך הזורם למטה, א ב'סאלע געפיל...

ובכן הבה ונחשב חשבוננו של עולם! נשים אל לבנו לחשוב שכל מקום גניית ארון הקדוש אור האורות צח הצחצחות, כנגד הפסד דוכנים, פדיונות וענינים חשובים קדושים ככל שיהיו.

זכורני ששאלתי את אחד מחשובי אנ"ש על מצוה מסוימת שבקשו ממני להתגבר עבורה כמה שעות ביום בימי ער"ה ואחריהם באומן, הלה סקרני מכף רגל ועד ראש כאומר 'מה זאת עלה לך במחשבה' ואמר לי: 'וכי קלה בעיניך זמן יקר זה מועט המחזיק את המרובה, שיש לך ממנו מיותר לעסוק בעוד ענינים חוץ מתורה ותפלה, התבודדות ועבודת ה'?' [הבהרה: אין חלילה בדברי לולל בכל הני יקירי המשקיעים את זמנם היקר אם בצדקה אם בהכנסת אורחים וכדו', אשריהם ואשרי חלקם, שכרם הרבה מאוד! רק ברצוני להתעורר קצת לידע יקרת הזמן והמקום שלא לאבדו בענינים שוליים].

חשוב נא לרגע, אם רביז"ל אמר על ר"ה הגדול שלו 'יא עסין נישט עסין יא שלאפן נישט שלאפן יא דאווענען נישט דאווענען' הרי מורים דבריו הנוראים שאפילו על תפלה בכונה כראוי יש לוותר אם נוגע לר"ה שלו שכל העולמות תלויים בו, וכל שכן אנחנו הקרובים אליו וקוראים על שמו הנורא ובאמת מאמינים אנו בני מאמינים כמה שאמר רבינו לבתו: שכמו כשהולך לחדר אחר וסוגר הדלת וצועקת אליו אבי אבי, שומע צעקתה, אף אנו כשאנו באים לציונו הקדוש המוכן ומזומן לו משיבת ימי בראשית לתקן שם אלפים ורבבות נשמות, וכמו שאמר הוא ז"ל בעצמו: 'ומה הנשמות שלא זכו להכירני זוכים לתיקון שלו, כל שכן אתם' ושומוע הוא את צעקתו ורואה את נגיע לבבינו כמו בחיים חיותו ממש, ואם בחיותו אמר שמיד שנותן לו אדם את ידו רואה אותו מראשו ועד רגליו, בודאי גם לאחר הסתלקותו כן, באמונה זו נוגשים אנחנו אל מול ארון הקודש באימה לבטל כעס וחימה, לבקש על צרותינו ועינונו שיהפך לנו לחיים ולשלום לששון ולשמחה, בין ברחמינות ובין בגשמינות.

בעיני חיותי אברך אחד מאנ"ש, שכל לילה לפני שעלה לדירתו לאגור כח ולתת תנומה לעפעפיו כדי שיוכל לקום בחצות, היה עובר לציון הקדוש ואומר לרבינו 'א גוטע נאכט' בתוספת תפלה שיוכה לקום בחצות הלילה בתמימות ובפשטות, באמונה שרביז"ל נמצא שם על מקום ציונו כמו בחיים חיותו ממש ואפשר לדבר אליו בדבר איש אל רעהו.

ועתה... התבונן נא אחי היקר ותצייר לעצמך, אילו רביה"ק יושב למולך בקלסתר פניו המאירים ומוזהירים כוזה הרקיע, ועינו צופיות והודרות לעמקי לבך ופותחות את כל פתחי לבבך וחלליהם - ניתוח לב פתוח כפשוטו - באיזה פחד, באיזה מורא, באיזה חיל ורעדה היינו נוגשים אל הקודש פנימה. ואם אינך מצליח לדמיין צא ולמד מחצרות החסידים האחרים בעת שנכנסים אל רבותיהם, ואף אתה עצמך בשעה שאתה נכנס לדבר עם אחד ממשפיעי אנ"ש שאינך מקורב אליו ביותר, באיזה יראת הכבוד אתה נגש אליו?!

ועל דא זעוק ועורר לבבך, אם אני עומד במקום קדוש כזה אדמות קודש, קדושת אבן שתיה קדש הקדשים, אשר אין לנו כלל השגה בזה, ואני מצליח להישאר באדישותי ללא שום קושי ואין המקום והזמן מעוררני, גש נא לציון הקדוש וצעק: רבי איך בין קאלט!!! איני מצליח לעורר את ליבי!!! רבי! קח את ליבי וטלטלני ותעוררני מעלפוני הקשה אשר אני שרוי בו.

ואל תיפול לזרועות היאוש ותייאש עצמך באמרוך אל לבך: אם כאן איני מתעורר כנראה אין לי שייכות לכל זה ואיני יכול לצאת מאפילה לאורה ומשעבור היצר לגאולה, אלא ידוע תדע כי זה הדרך וכך ההנהגה שמרגישים בבוא אל הצדיק, כמ"ש רבינו בתורה ע"ב וז"ל: "לפעמים בא לאדם הרהור תשובה וכו' בכן רוצה לנסוע להצדיק, ואחר כך כשנוסע מתגבר עליו היצה"ר ונופל מתשוקתו שהיה לו בתחילה ואובד כל חשקו" - אומר רבינו בטללי נוחם: "אל יקשה בעיניך זאת ואל יבהלך רעיוןך על זה, כי דע שזה נמשך מחמת הטוב שהתעורר בתוכו איך על ידי מעשיו באותו שעה המית יצרו ונתבטל יצרו הרע שהיה לו כי המיתו ע"י ההרהור תשובה והעובדא של אותה השעה, ואח"כ כשרוצה לנסוע מתגבר עליו יצר הרע אחר כי כל הגדול מחבירו יצרו גדול ממנו ויש לו עתה יצה"ר גדול ממה שהיה לו מתחילה, על כן אם אינו מתחזק כנגדו איך מתגבר עליו היצה"ר החדש ונופל מתשוקתו שהיה לו מתחילה, כי צריך התגברות חדש ביותר נגד היצה"ר החדש שבא לו כנ"ל" עכ"ל. ויש בזה הרבה להאריך בכחי בקי בשבו, וכבר כתב רבינו על זה בתורה כ"ה בבחיור נפלא ואף כתב "שבוה תועים החסידים שפתאום נדמה להם שנפלו מעבודת ה' ואי"ז כי אם עליה ממדרגה למדרגה", עיי"ש ותאיר ענין בקלורין.

ואם אינך מתייאש וצועק לבלי הרפות, לסוף ודאי ישמע צעקותיך יודע תעלומות, ויפתח לך מן השמים אור נפלא והתעוררות כזה אשר רק ע"י מניעות כאלה וקושי כזה לעורר עצמך הם נעמוות ביותר, ותוכה להגיע לשלימות הנצחי ולזכות לכל התיקונים הנפלאים הנעשים ע"י הצדיק האמת בראש השנה שלו ברוחניות ובגשמינות לטוב לך כל הימים, ותכתב ותחתם לאתגר בספרן של צדיקים אמיתיים ברסלב'ר חסידים בכתיבה וחימה טובה אמנ!

מלב אל לב, חברך הצמא כמותך לתשובה בשלימות.

מ'עט' האברים

שלום, והלא משיח צדקנו לא ענין השלום לבד יתקן ויכניס בכ"א אלא גם יכניס בכ"א מידות טובות כגון: אמת ואמונה, ולמה זה יהיה נקרא שמו הקדוש על ענין השלום. אבל מכל זה אנו רואים רוממות הדבר הזה, כי באמת כל גלותינו הוא רק מחמת שנאת חינוס ועל כן נתארך כל כך, וידוע הסיפור על תלמידי האריז"ל שבעקבות קטטה שהתגלעה בין נשותיהם והגיע לידי כך שנתהוה פירוד גם בין התלמידים, הוצרך האריז"ל להסתלק באותה שנה.

לכן הבה נתחזק בענין נשגב זה של ה'אחדות' ונתלכד ביחד לחזק איש את רעהו, וע"י זה נזכה להשיג את אורו של רבינו ז"ל בתוכנו ונזכה להיגאל בכלליות ובפרטיות אמן.

כעתירת ידידכם שמואל אנשין

מחדש כי עיקר הוא ההתחלה ושמואל לא התחיל כראוי. הרי הדבר דומה למי שיעשה במטוס רק המראות כי הרי העיקר הוא ההמראה וכל הטיסה לוקחת כח מההמראה, כן הדבר לעניינינו לכאן וא"כ למה יתחיל מחדש הנ"ל כל פעם מחדש, ואם חוששין שמואל לא התחיל כראוי יתחיל פעם אחת כראוי ויסע הלאה.

ואולי אפשר לומר ע"פ תורה ו' שעוסקים בו עתה בימי אלול, שמואל שם מענין 'תשובה על תשובה' מבאר שם רבינו גם ענין ההתחלות (וכן מובא שם ענין אקיה באחוריים כמו שמואל בתורה סב על הוי"ה אלוקים שחוזרים בכל פעם לאחור), והיינו שלפי ההשגה החדשה הוא התחלה חדשה לגמרי, וא"כ מה שחוששין שמואל לא התחיל כראוי הוא לערך ההשגה החדשה. עוד חשבתי שהענין לבוא לצדיק הוא עצמו ההתחלה לכל עבודת השי"ת ולכן נקט לדוגמה ענין 'נסיעה לצדיק' ע"פ הכלל הג' מח"י כללי ראבר"ג, ולפי הנ"ל אפשר להסביר ענין בואנו בר"ה דייקא - שהוא ההתחלה - לצדיק, ואז גם נפגשים עם הרבה מאחינו בני"י שעדיין אוחזים בהתחלה אחרת לענין תשובה, ויש כאלו שהם ממש בתחילת התשובה בפעם ראשונה מעבירות למצוות וכן דרגא גבוהה יותר ויותר וכו', והוא כי לצד ההתחלות הכל שוין כל אחד בדרגא דיליה, ויותר מזה שנלמוד מהם כיצד הם עושים תשובה מעבירה למצווה היינו התחלה ראשונה, ונלמוד אנחנו שלערך בחינתנו אנו צריכים להתחדש כמותם במעבר מדרגא לדרגא, וכלשון רבינו בתורה שם: "שיבוא בכל פעם מחדש כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק" וכל הנ"ל בדרך אפשר לרמוז בדבריו הק' והבן.

בברכה, י. צ. ברזין

ע"כ הבה נתחזק בענין נשגב זה וצריך לדעת שאפשר וגם מצוה לרקוד גם יותר משתי דקות, וכן מותר לאברך לרקוד פעם עשר דקות, רבע שעה או יותר גם סתם ביום רגיל, ובוודאי שאם נחזק אחד את השני בענין הזה עי"ז נזכה לזה יותר ויותר.

בברכת שנוכה לקיים כל עצותיו הק' בתמימות ובפשיטות ולהמתקת כל הדינים אמן.

אברהם צוקר

אל עורכי הגליון הנפלא מימי הנחל, שלום רב!

כשקיבלתי לראשונה את העלון לא הבנתי בדיוק לשם מה מוציאים לאור את העלון, האם חסרים לנו עלונים בברסלב, או שמא באו לספק לנו חומר קריאה ל'לכה דודי'...

אך לאחר מכן הבחנתי שעלון זה הוא שונה מכל השאר, בעוד שרוב העלונים מטרתם הוא ל'חזק', מטרתו של עלון זה הוא אמנם גם לחזק אך בעיקר ל'אחד' ומכאן חשיבותו, מכיון שהתנאי של השראת אור רבינו ז"ל הינה האחדות כפי שאמר רבינו ז"ל: רק תחזיקו עצמכם ביחד אז תהיו אנשים כשרים, ולא רק זאת שהאחדות היא הבסיס להשראת אור רבינו ז"ל אלא גם כל החורבנות מקורן בהעדר האחדות, וכדברי ראבר"ג בכוכבי אור (ששון ושמחה סעיף ז') שמתמיה ע"ז ששמו של מלך המשיח יהיה 'שר'.

לכבוד מארגני חבורות האברכים שיחיו.

אשרי דורינו שזכינו לכך יה"ר שתשרה שכינה במעשה ידיכם אמן.

למדתי לאחרונה כ"פ תורה ס"ב בליקו"א, ומובא שם בסוף התורה לענין הנסיעה להצדיק שצריך לנסוע בכל פעם מחדש, ותמהתי בעצמי: זה כמה שנים שאני נוסע לרבינו ז"ל ולא ראיתי בכל הליקוטים והעלונים שמביאים דברים נפלאים אלו, והם ממש חובה למי שנוסע לרבינו ז"ל פעם אחר פעם.

וזה"ל: "גם כי עיקר כל הדברים הן ההתחלה, כי כל ההתחלות קשות מחמת שיוצא מהפך אל היפך וכו', ועל כן בכל פעם שנוסע לצדיק צריך שיראה שיבוא בכל פעם מחדש, לא כמו שכבר היה אצל הצדיק ועכשיו הוא בא פעם שנית רק כמו שלא היה מעולם אצל הצדיק, ויהיה אצלו כמו שבא עכשיו מחדש פעם ראשון כי עיקר הוא ההתחלה כי כל ההתחלות קשות כנ"ל, נמצא שעיקר כח העבודה של כל הימים אינו אלא ההתחלה, וכפי הכח וההתלהבות של ההתחלה כן הולך ומתנהג בעבודתו כי עיקר הוא ההתחלה כנ"ל, ע"כ צריך להתחיל בכל פעם מחדש, כי פן ואולי לא היתה התחלתו כראוי ואם כן גם כל עבודתו אינה בשלמות כראוי כי הכל מתנהג כפי ההתחלה, ע"כ צריך להתחיל בכל פעם מחדש ולבוא להצדיק מחדש בכח התלהבות גדול והתגברות חדש לעבודת השי"ת, כדי שתהיה עבודתו כראוי כפי כח ההתחלה כנ"ל, וכן בכל פעם ופעם צריך לחשוש חששא זו פן לא התחיל עדיין כראוי וצריך להתחיל ולבא להצדיק בכל פעם מחדש עכ"ל.

ובהעיר לב צריך להבין מה שסיים רבינו: שצריך להתחיל בכל פעם

לכבוד עורכי הגליון הנפלא 'שיחת חברים' - מימי הנחל

מאד נהניתי מגיליונים א' וב' בדברים אשר חזקוני בעבודת ה' וענין האחדות וכו', רציתי לעורר ולחזק בדבר חשוב ונשגב והוא ענין ה'ריקודים אחרי התפלה', כידוע אשר רבינו הק' דיבר והפליג בענין זה וכן מוהרנ"ת בעלים לתרופה וכן נהגו אנ"ש בכל הדורות, ובפרט בזמן שיש דינים בעולם כידוע מה שמוזבא בתורה י' "בזמן שיש דינים על ישראל ע"י ריקודים והמחאת כף נעשה המתקת הדינים".

הודעה חשובה ונוראה

רבינו הקדוש והטהור
הננמ"ח זיע"א
ציוה לעשות כרוז:

כל מי שסר
למשמעתו
ומקורב אליו
ומאמין בהשי"ת
יבא אליו
על ראש השנה
איש בל יעדר!!!

אברך יקר!

אם עדיין אינך נמנה על משתפי החבורות, הננו אליך בקריאה של חיבה!
בוא והשתתף בגיבוש והאחדות שכבר החל בחבורות ונזכה לקבל ממך ותקבל ממנו
חיות חדש בעבודת ד' והתקרבות לצדיק! בחר לך חבורה שבועית כלבבך!

חבורת יום א':

ב"שול" בבית צבי, אחר מעריב, באידיש, ע"י ר' ראובן שיף.
(לאברכים צעירים בני שנה שנה ושלישית)

חבורת יום ב':

בבית ר' אליעזר קירשבוים, אחר מעריב, באידיש, ע"י ר' שמעון צבי שפירא.

חבורת יום ג':

כל שבוע בבית א' מחברי החבורה, אחר מעריב, בלשה"ק, שיחת חברים ביחד.
פרטים: ר' חיים צ'צ'יק 05484-85412.

חבורת יום ד':

ב"שול" בבית צבי, באידיש, אחר מעריב, ע"י ר' ראובן שיף
(לאברכים בני שנה ראשונה)

שיעור בעבודת ד' ע"פ דרך רבינו הק':

יום א' בשעה 2:30 בצהריים בלשה"ק
ר' אליעזר חשין, בבית ר' יחיאל צוקר 05731-55472.

שיעור בעמוד היומי בליקו"מ:

מידי יום בשעה 4:00 אחה"צ ב"שול" באידיש
מפי הר"ר נחום דוב שפירא שליט"א.

תיקון טעות

חבורה חדשה בביהמ"ד 'אור אברהם'
ליל שישי בשעה 8:00 באידיש 'שיחת חברים'
(מיועד לאברכים בני חו"ל)
אחראי: ר' מרדכי האברפעלד 05484-95599

כאשר קיבצנו כעמדי גורנה את שמות האברכים השייכים לחבורות והנלוים אליהם נדהמנו
כשהמספר עבר את ה-130 אברכים.

אפשר בהחלט לפתוח עוד כמה חבורות אם תיענו לקריאתנו!

רק אתם החזיקו עצמכם יחד אז תהיו אנשים כשרים.

הבהרה ותזכורת: כי 'חסיד ברסלב' הולך לישון מיד אחרי מעריב, כדי לקיים רצון רבינו"ל
לקום בחצות לילה, אך מכיוון שלא כל אחד יכול לקיים זאת, לכן מנצלים את הזמן להתחזק
בדרכי רבינו הקדוש ובקיום עצותיו, אך אתה אברך יקר שזמית להקדים עלות על יצועך וקם
בחצות לילה, אשריך! חזק ואמץ! ולא אליך דברינו...

פינת ההודעות

האיחוד זה עתה קורם עור וגידים, ומתענר בעושהי"ת להרבות פעילויות רבות של אחדות, כגון
'שבת התאחדות' ועוד ועוד. נקווה שחפץ ד' בדינו יצליח. כל מי שיש לו רעיון \ הצעה \ עזרה,
מתבקש לפנות להר"ר שמואל נחמן גודלבסקי, או בטל' 0548485412

...

למערכת דרוש בדחיפות קלדן מתנדב שיקדיש לטובת גליונו כחצי שעה לגליון.

ברכת מזל מזוב חמה ולבבית לחברינו היקרים:

ר' אברהם
יעקב מרדכי
שפירא
להולדת הבת

ר' יוסף
ברוין
להולדת הבת

ר' שמואל נתן גרינוולד
ר' דוד נחמן גרנט
ר' מנחם דוד יעקבסון
לנשואיהם בשעטו"מ.

ר' יהודה צבי
ברוין
להולדת הבת

ר' נחמן נתן
טייכנר
להולדת הבת